



## Informácia k nároku na zamestnaneckú prémie (§ 32a zákona o dani z príjmov)

Novela zákona o dani z príjmov č. 563/2008 Z.z. s účinnosťou od 1. januára 2009 okrem iného **zaviedla zamestnaneckú prémie**, upravila podmienky vzniku nároku na túto prémie, spôsob jej výpočtu a vyplácania.

### Základné podmienky na uplatnenie zamestnaneckej prémie

V prvom bode § 32 ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov sú uvedené **posudzované príjmy**, ktoré musí zamestnanec dosahovať, aby si mohol uplatniť nárok na zamestnaneckú prémie. Zamestnanec musí za príslušné zdaňovacie obdobie dosiahnuť zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti:

- len zo súčasného alebo z predchádzajúceho pracovnoprávneho vzťahu (aj príjmy z dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru), služobného pomeru, štátnozamestnaneckého pomeru alebo členského pomeru, alebo z obdobného vzťahu, v ktorom je zamestnanec pri výkone práce pre platiteľa príjmu povinný dodržiavať pokyny alebo príkazy platiteľa príjmu, ako aj príjmy za prácu žiakov a študentov v rámci praktického vyučovania a zdaniteľné príjmy z prostriedkov sociálneho fondu poskytované podľa zákona o sociálnom fonde,
- za prácu vykonávanú **len na území SR**,
- v úhrnnej výške aspoň 6-násobku minimálnej mzdy (za rok 2009 **aspoň 1 773 €**).

Posudzované príjmy zamestnanca sa očistia o sumu zamestnávateľom vráteného poistného zo zaplateného poistného na verejné zdravotné poistenie, sociálne poistenie a sociálne zabezpečenie, o ktoré si daňovník znížil podľa § 5 ods. 8 zákona o dani z príjmov v prechádzajúcich zdaňovacích obdobiach príjmy zo závislej činnosti.

Úhrnná výška posudzovaných príjmov sa vyčísluje v zmysle § 4 ods. 3 zákona o dani z príjmov, t.j. za rok 2009 príjmy vyplatené v období **od 1.1.2009 do 31.1.2010**.

V druhom bode § 32a ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov sa uvádza, že ak zamestnanec poberal posudzované príjmy menej ako 6 mesiacov, nárok na zamestnaneckú prémie mu nevzniká. To znamená, že zamestnanec musí poberať uvedené príjmy v kalendárnom roku **minimálne 6 kalendárnych mesiacov** (nebudú musieť ísť po sebe). Mesiace, za ktoré zamestnanec dosahoval posudzované príjmy iba na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru, sa do časového testu (6 kalendárnych mesiacov) nezapočítavajú. Zamestnancovi, ktorý dosiahol posudzované príjmy iba na základe dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru (napr. dohody o vykonaní práce, o pracovnej činnosti) nárok na zamestnaneckú prémie nevzniká. Mesiac s nulovým

zdaniteľným príjmom (napr. práceneschopnosť, materská dovolenka, neplatené voľno) sa nezapočítava do rozsahu 6 kalendárnych mesiacov.

**Podľa tretieho bodu** § 32a ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov, ak si zamestnanec chce uplatniť nárok na zamestnaneckú prémie a poberal príjmy zdaňované daňou vyberanou zrážkou, nemôže použiť postup podľa § 43 ods. 7 zákona o dani z príjmov. Zamestnanec **daň vybranú zrážkou nemôže považovať za preddavok** na daň a započítať ho na celkovú daňovú povinnosť.

**Výnimkou sú príjmy zo závislej činnosti** zdaňované podľa § 43 ods. 3 písm. j) zákona o dani z príjmov daňou vyberanou zrážkou (zamestnanec nemá podpísané vyhlásenie a príjmy nepresiahnu za kalendárny mesiac úhrnnú sumu **165,97 €**), ktoré si zamestnanec môže započítať do posudzovaných príjmov, z ktorých sa bude vypočítavať zamestnanecká prémie. V tomto prípade sa daň vybraná zrážkou považuje za preddavok na daň.

**Podľa štvrtého bodu** § 32a ods.1 písm. a) zákona o dani z príjmov **nevzniká** nárok na uplatnenie zamestnaneckej prémie tomu zamestnancovi, ktorý súčasne poberá aj **príjmy**

- podľa § 3 ods. 2 písm. c) a d) zákona o dani z príjmov [napr. **podiel na zisku** (dividenda) vyplácaný zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva, určeného na rozdelenie osobám, ktoré sa podieľajú na ich základnom imaní, alebo členom štatutárneho a dozorného orgánu tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, aj keď sú zamestnancami tejto obchodnej spoločnosti alebo družstva, alebo **podiel člena pozemkového spoločenstva** s právnou subjektivitou na výnosoch a na majetku určenom na rozdelenie medzi členov pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou],
- podľa § 5 ods. 1 písm. b) až e), g) a h) zákona o dani z príjmov (napr. príjem za prácu **likvidátora, prokuristu, núteného správcu, člena družstva, spoločníka a konateľa** spoločností s ručením obmedzeným, ústavného činiteľa SR, **člena štatutárneho orgánu**, odmeny obvinených vo väzbe, príjmy plynúce v súvislosti s minulým, súčasným alebo budúcim výkonom závislej činnosti alebo funkcie bez ohľadu na to, či daňovník pre platiteľa príjmu skutočne vykonával, vykonáva alebo bude vykonávať túto závislú činnosť alebo funkciu, obslužné),
- podľa § 5 ods. 3 zákona o dani z príjmov (napr. suma vo výške 1 % zo vstupnej ceny **vozidla poskytnutého zamestnávateľom** na používanie na služobné a súkromné účely)
- a podľa § 5 ods. 7 písm. i) zákona o dani z príjmov (**podiel na zisku** vyplatený obchodnou spoločnosťou alebo družstvom **zamestnancovi bez účasti na základom imaní** tejto spoločnosti alebo družstva).

**Podľa piateho bodu** § 32a ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov nárok na zamestnaneckú prémie **nevzniká**, ak zamestnanec poberá **iné zdaniteľné príjmy** (príjmy z podnikania, z inej samostatnej zárobkovej činnosti a z prenájmu, z kapitálového majetku a ostatné príjmy). Môže však poberať príjmy, ktoré boli zdanené daňou vyberanou zrážkou (napr. úroky z vkladov na vkladných knižkách), pričom **neuplatní** postup podľa § 43 ods. 7 zákona o dani z príjmov (daň vybranú zrážkou nemôže považovať za preddavok).

**Podľa šiesteho bodu** § 32a ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov nárok na zamestnaneckú prémie **nemá** zamestnanec, ak je na začiatku príslušného zdaňovacieho obdobia **poberateľom** starobného **dôchodku** alebo predčasného starobného dôchodku zo sociálneho poistenia, starobného dôchodkového sporenia alebo dôchodku zo zahraničného povinného poistenia rovnakého druhu, alebo výsluhového dôchodku alebo takýto dôchodok mu bol priznaný spätne k začiatku príslušného zdaňovacieho obdobia. Uvedené obmedzenie sa nedotýka spätného priznania dôchodku k začiatku predchádzajúcich zdaňovacích období.

**Podľa siedmeho bodu § 32a ods. 1 písm. a) zákona o dani z príjmov, ak je výsledkom výpočtu záporné číslo, nárok na zamestnaneckú prémie zamestnancovi nevzniká.** Vypočítaná suma zamestnaneckej prémie musí byť kladné číslo.

Nárok na zamestnaneckú prémie vzniká zamestnancovi len vtedy, ak sú **súčasne splnené všetky podmienky** uvedené v § 32a ods. 1 písm. a) prvý až siedmy bod zákona o dani z príjmov.

Ak ide o zamestnanca, na ktorého podporu udržania v zamestnaní sa v príslušnom zdaňovacom období poskytol príspevok podľa § 50a zákona č. 5/2004 Z. z. o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, nárok na zamestnaneckú prémie nevzniká. Rovnako sa postupuje aj v prípade poskytnutia príspevkov podľa § 50a a §50e uvedeného zákona, ktoré boli ustanovené po účinnosti novely zákona o dani z príjmov č. 563/2008 Z. z.. **Súbeh zamestnaneckej prémie a poskytnutia príspevku na udržanie v zamestnaní sa vylučuje.**

Nárok na zamestnaneckú prémie **nevzniká**, ak je daňovník povinný zvýšiť základ dane z dôvodu, že neboli splnené podmienky na uplatnenie nezdaniteľnej časti základu dane podľa § 11 ods. 9 až 11 zákona o dani z príjmov (príspevky na doplnkové dôchodkové sporenie, finančné prostriedky na účelové sporenie a poistné na životné poistenie).

## Výpočet zamestnaneckej prémie

Zamestnanecká prémie sa uplatňuje daňovníkovi, ktorý má príjmy len zo závislej činnosti vždy až na konci zdaňovacieho obdobia a vypočíta sa porovnávaním nezdaniteľnej časti základu dane a základu dane daňovníka, a následným prepočtom vzniknutého rozdielu platnou sadzbou dane.

Postup výpočtu zamestnaneckej prémie závisí od výšky dosiahnutých posudzovaných príjmov zo závislej činnosti takto:

### I.

Ak zamestnanec za príslušné zdaňovacie obdobie dosiahne zdaniteľné posudzované príjmy zo závislej činnosti v úhrnnej sume **aspoň 6-násobku minimálnej mzdy a nižšej ako 12-násobok** minimálnej mzdy, zamestnaneckou prémieou je:

suma vypočítaná 19 % sadzbou dane **z rozdielu** sumy nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka a základom dane zo sumy 12-násobku minimálnej mzdy.

Znamená to, že na účely výpočtu zamestnaneckej prémie sa použije základ dane, ktorý by dosiahol zamestnanec za 12 mesiacov pri mesačnej mzde vo výške minimálnej mzdy, pričom pri výpočte základu dane sa ako povinné poistné odpočíta percento, ktoré by bol zamestnanec povinný z tohto príjmu zaplatiť.

### Príklad

*Zamestnanec dosiahne posudzované príjmy za 12 kalendárnych mesiacov (hlavný pracovný pomer) roku 2009 v úhrnnej sume napr. 3 456 eur [aspoň vo výške 6-násobku minimálnej mzdy (1 773 eur) a nižšej ako 12-násobok minimálnej mzdy (3 546 eur)]. Zamestnanecká prémie u zamestnanca sa vypočíta na základe ustanoveného vzorca výpočtu nasledovne:*

**nezdaniteľná časť základu dane** na daňovníka  
( $22,5 \times 178,92 = 4\,025,70$ )

4 025,70 €

**základ dane** vypočítaný ako rozdiel 12-násobku minimálnej mzdy  
( $295,5 \times 12 = 3\,546$ ) a poistného a príspevkov (v príklade predpokladáme, že nebude  
priebežne upravované percento poistného a odvodov)

| Druh poistenia              | Sadzby  | mesačná výška | ročná výška          |
|-----------------------------|---------|---------------|----------------------|
| zdravotné poistenie         | 4,0 %   | 11,82         |                      |
| nemocenské poistenie        | 1,4 %   | 4,10          |                      |
| starobné poistenie          | 4,0 %   | 11,80         |                      |
| invalidné poistenie         | 3,0 %   | 8,80          |                      |
| poistenie v nezamestnanosti | 1,0 %   | 2,90          |                      |
| <hr/>                       |         |               |                      |
| spolu                       | 13,40 % | 39,42         | $\times 12 = 473,04$ |

( $3\,546 - 473,04 = 3\,072,96$ )

- 3 072,96 €

**rozdiel** ( $4\,025,70 - 3\,072,96 = 952,74$ )

952,74 €

Prepočet rozdielu platnou sadzbou dane:

19 % z rozdielu =  $181,0206 [(952,74 \times 19) : 100]$

Vypočítaná **suma zamestnaneckej prémie** zaokrúhlená na eurocenty nahor **181,03 €**.

Zamestnancovi sa po ukončení zdaňovacieho obdobia roku 2009 prizná za 12 kalendárnych mesiacov **zamestnanecká prémie** v plnej výške v sume **181,03 eura**.

## II.

Ak zamestnanec za príslušné zdaňovacie obdobie dosiahne zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti, posudzované na účely priznania zamestnaneckej prémie **vo výške 12-násobku minimálnej mzdy a viac**, zamestnanecká prémie sa vypočíta ako:

19 % z rozdielu sumy nezdaniteľnej časti základu dane na daňovníka a základom dane (reálnym) vypočítaným z posudzovaných príjmov jednotlivých zamestnancov.

Zákon o dani z príjmov ustanovuje postupné znižovanie poskytovania zamestnaneckej prémie podľa základu dane každého zamestnanca, ktorý si uplatní zamestnaneckú prémie, a to až do úplného zániku uplatnenia nároku na túto zamestnaneckú prémie.

### Príklad č. 1

*Zamestnanec dosiahne posudzované príjmy za 12 kalendárnych mesiacov (hlavný pracovný pomer) roku 2009 v úhrnnej sume napr. 4 302 eur ( $358,50 \times 12 = 4\,302$ ). Zamestnanec teda dosiahne zdaniteľné príjmy vo výške 12-násobku minimálnej mzdy (3 546 eur) a viac. Zamestnanecká prémie u zamestnanca sa vypočíta na základe ustanoveného vzorca výpočtu nasledovne:*

**nezdaniteľná časť základu dane** na daňovníka  
( $22,5 \times 178,92 = 4\,025,70$ )

4 025,70 €

**základ dane** vypočítaný ako rozdiel reálnej mzdy

( $358,50 \times 12 = 4\,302$ ) a poistného a príspevkov (v príklade predpokladáme, že nebude priebežne upravované percento poistného a odvodov)

| Druh poistenia              | Sadzby  | mesačná výška | ročná výška |
|-----------------------------|---------|---------------|-------------|
| zdravotné poistenie         | 4,0 %   | 14,34         |             |
| nemocenské poistenie        | 1,4 %   | 5,00          |             |
| starobné poistenie          | 4,0 %   | 14,30         |             |
| invalidné poistenie         | 3,0 %   | 10,70         |             |
| poistenie v nezamestnanosti | 1,0 %   | 3,50          |             |
| <hr/>                       |         |               |             |
| spolu                       | 13,40 % | 47,84 x 12 =  | 574,08 .    |

(4 302 – 574,08 = 3 727,92) - 3 727,92 €

**rozdiel** (4 025,70 - 3 727,92 = 297,78) 297,78 €

Prepočet rozdielu platnou sadzbou dane:

19 % z rozdielu = 56,5782 [(297,78 x 19) : 100]

Vypočítaná **suma zamestnaneckej prémie** zaokrúhlená na eurocenty nahor **56,58 €**.

Zamestnancovi sa po ukončení zdaňovacieho obdobia roku 2009 prizná za 12 kalendárnych mesiacov **zamestnanecká prémie** v plnej výške v sume **56,58 eura**.

#### Príklad č. 2

*Zamestnanec dosiahne posudzované príjmy za 12 kalendárnych mesiacov (hlavný pracovný pomer) roku 2009 v úhrnnej sume napr. 4 652,52 eur (387,71 x 12 = 4 652,52). Zamestnanec teda dosiahne zdaniteľné príjmy vo výške 12-násobku minimálnej mzdy (3 546 eur) a viac. Zamestnanecká prémie u zamestnanca sa vypočíta na základe ustanoveného vzorca výpočtu nasledovne:*

**nezdaniteľná časť základu** dane na daňovníka

(22,5 x 178,92 = 4 025,70) 4 025,70 €

**základ dane** vypočítaný ako rozdiel reálnej mzdy

(387,71 x 12 = 4 652,52) a poistného a príspevkov (v príklade predpokladáme, že nebude priebežne upravované percento poistného a odvodov)

| Druh poistenia              | Sadzby  | mesačná výška | ročná výška |
|-----------------------------|---------|---------------|-------------|
| zdravotné poistenie         | 4,0 %   | 15,60         |             |
| nemocenské poistenie        | 1,4 %   | 5,40          |             |
| starobné poistenie          | 4,0 %   | 15,40         |             |
| invalidné poistenie         | 3,0 %   | 11,60         |             |
| poistenie v nezamestnanosti | 1,0 %   | 3,80          |             |
| <hr/>                       |         |               |             |
| spolu                       | 13,40 % | 51,80 x 12 =  | 621,60      |

(4 652,52 - 621,60 = 4 030,92) - 4 030,92 €

**rozdiel** (4 025,70 - 4 030,92 = - 5,22) - 5,22 €

Podľa § 32a ods. 1 písm. a) siedmeho bodu zákona o dani z príjmov, ak je výsledkom výpočtu **záporné číslo**, nárok na zamestnaneckú prémie zamestnancovi **nevzniká**.

Zamestnancovi, ktorý poberal posudzované príjmy v zdaňovacom období **12 kalendárnych mesiacov** a sú splnené všetky ustanovené podmienky, vzniká nárok na

zamestnaneckú prémie v **plnej výške**. Zamestnancovi, ktorý poberal posudzované príjmy v zdaňovacom období **menej ako 12 kalendárnych mesiacov** a sú splnené všetky ustanovené podmienky, vzniká nárok na **pomernú časť** zamestnaneckej prémie za každý kalendárny mesiac, za ktorý poberal tieto príjmy (napríklad pri výpočte zamestnaneckej v roku 2009 vyšla suma 56,5782 €. Ak zamestnanec poberal tieto príjmy desať mesiacov, pomerná suma zamestnaneckej prémie sa vypočíta ako podiel  $56,5782 : 12 = 4,7148 \times 10 = 47,148$ , po zaokrúhlení 47,15 €).

Zamestnancovi, ktorý poberal v zdaňovacom období časť posudzovaných príjmov v kalendárnych mesiacoch hlavného pracovného pomeru a časť v kalendárnych mesiacoch dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru vzniká nárok za každý takýto kalendárny mesiac, za ktorý poberal posudzované príjmy.

Pri výpočte tejto pomernej časti sa vychádza z ročnej vypočítanej **nezaokrúhlenej** sumy zamestnaneckej prémie, vypočítaná pomerná časť zamestnaneckej prémie sa zaokrúhľuje na eurocenty nahor.

## **Vyplatenie zamestnaneckej prémie**

Zamestnancovi, ktorému vznikol za príslušné zdaňovacie obdobie nárok na zamestnaneckú prémie a ktorému zamestnávateľ vykoná **ročné zúčtovanie**, zamestnaneckú prémie prizná a vyplatí na **jeho žiadosť** (žiadosť je súčasťou žiadosti o vykonanie ročného zúčtovania) tento zamestnávateľ. Ak boli zamestnancovi zrazené preddavky na daň z príjmov zo závislej činnosti, zamestnávateľ pri vykonaní ročného zúčtovania vráti rozdiel medzi vypočítanou daňou a úhrnom zrazených preddavkov na daň v prospech zamestnanca a vyplatí zamestnaneckú prémie do výšky ustanovenej týmto zákonom (za rok 2009 do 181,03 eura) a daňový bonus.

Zamestnaneckú prémie **vyplatí zamestnávateľ** najneskôr pri zúčtovaní mzdy za apríl v roku, v ktorom sa ročné zúčtovanie preddavkov vykoná. Odvod preddavkov na daň (dane) zníži zamestnávateľ aj o sumu daňového bonusu a aj o sumu zamestnaneckej prémie najneskôr do konca kalendárneho roka, v ktorom ročné zúčtovanie vykoná, alebo uplatní postup podľa § 35 ods. 7 zákona o dani z príjmov.

**Zamestnávateľ zodpovedá** za vyplatenie zamestnaneckej prémie v správnej výške a v lehote najneskôr pri zúčtovaní mzdy za apríl v roku, v ktorom ročné zúčtovanie preddavkov vykoná (májové výplatné termíny).

Zamestnancovi, ktorému vznikol za príslušné zdaňovacie obdobie nárok na zamestnaneckú prémie a podá **daňové priznanie**, túto vyplatí na **jeho žiadosť** správca dane.

Pri vykonaní ročného zúčtovania preddavkov na daň, resp. pri podaní daňového priznania je **súbežné** uplatnenie nároku na zamestnaneckú prémie a zároveň aj zníženie základu dane o nezdaniteľnú časť základu dane na daňovníka **vyľúčené**.

Ak zamestnanec nesplní aspoň jednu z ustanovených podmienok na uplatnenie zamestnaneckej prémie, nárok na zamestnaneckú prémie nevzniká. Namiesto postupu pri výpočte zamestnaneckej prémie, sa pri výpočte daňovej povinnosti uplatnia nezdaniteľné časti základu dane.

Ak zamestnancovi vznikne nárok na zamestnaneckú prémie, nie je povinný vypočítať daňovú povinnosť, lebo jeho vypočítaná **daň sa rovná nule** a postup s uplatnením nezdaniteľných častí základu dane sa nepoužije. Zamestnancovi sa vrátia zamestnávateľom vybrané preddavky na daň a vyplatí sa mu zamestnanecká prémie.

Inštitút zamestnaneckej prémie sa po prvýkrát použije pri vykonaní ročného zúčtovania preddavkov na daň z príjmov zo závislej činnosti **za rok 2009**, resp. pri podávaní daňového priznania **za rok 2009**. Do ročného zúčtovania za toto zdaňovacie obdobie sa môžu zahrnúť príjmy zo závislej činnosti, ak bola daň vybraná zrážkou podľa § 43 ods. 3 písm. j) zákona o dani z príjmov, pri použití postupu podľa § 43 ods. 7 zákona o dani z príjmov (daň vybraná zrážkou sa považuje za preddavok). Týmto postupom, za splnenia ostatných podmienok, nárok na zamestnaneckú prémie nezaniká.

*Vydalo: Daňové riaditeľstvo SR Banská Bystrica, odbor služieb pre verejnosť, január 2010*